

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/26. uri popoldne.

Štev. 20.

V Ljubljani, v ponedeljek 26. januarija 1891.

Letnik XIX

Slovenci, pozor!

Včeraj smo prejeli z Dunaja naslednji telegram: „Wiener Zeitung“ je objavila cesarski patent z dné 23. t. m., s katerim je razpuščen državni zbor in takoj naročajo priprave za nove volitve.“

Kedor je pazljivo in trezno zasledoval najnovejše dogodke v Avstriji, osobito pa na Češkem, tega ta cesarski razglas ni popolnem iznenadil, ker vsak resnejši politik je slutil, da se nekaj kuha za kulisami in da bo prej ali slej grof Taaffe z Najvišjim dovoljenjem vrgel med razgrete stranke nov predmet, ki utegne zajeziti sedanji politični tok in mu na površji dati nasprotno smer.

Nekaj enakega je grof Taaffe uprizoril dné 22. t. m. v tirolskem deželnem zboru. Ko je znani dr. Dordi v imenu italijanskih svojih tovarišev stavil nujni predlog, da naj se prične obravnava o avtonomiji Tridenta, potegnil je cesarski namestnik iz žepa odlok, da je deželni zbor zaključen.

V trenutku, ko to pišemo, nam ni znan komentar, ki utemeljuje razpuščenje državnega zbora, vendar utegnemo pravo zadeti, ako trdimo, da je prepir med strankami na Češkem prvi in poglavitni povod velepomembnemu cesarskemu razglasu. Dné 22. t. m. so se v debati o deželnem proračunu oglasili odlični govorniki, ki so malo govorili o proračunu, temveč pa o češko-nemški spravi. Pokazala pa so se med voditelji raznih strank velika nasprotja, ki se bodo težko poravnala zakonitim potom. Vlada in staročeški voditelji so zastavili svojo besedo in veljavo za spravo med Čehi in Nemci. Ker pa so se siloviti Mladočehi postavili med vlado in Nemce na eni in dr. Riegro stranko na drugi strani, izpodnesli so s tem spravi trdna tla ter spravili v največjo zadrego staročeško stranko in vlado samo. Neodjenljivost in brezozirna vladoželjnost čeških Nemcev, kakor tudi popustljivost Taaffejeva nasproti nemškim zahtevam dajale so Mladočehom čedalje

večji pogum. Tako je rastle število nezadovoljnejev, množile se vrste mladočeške. Ko bi še dalje trajal ta boj v isti smeri, zgubili bi Staročehi bržčas ves vpliv in Mladočehi prišli bi na površje. Z razpuščenjem državnega zbora skoraj gotovo vlada namerava postaviti jez mladočeškemu opasnemu toku ter pomoči do vpliva zmernejšim življem. Že sedaj so mladočeški in njim sorodni listi napovedovali Staročehom popoln poraz pri prihodnjih državnoborskih volitvah. Da bi nekoliko zabranila razburjenost duhov med agitacijo, izposlovala je vlada nenadno razpuščenje državnega zbora in takoj zaukazala priprave za nove volitve.

Naposled pa bodi ta ali oni vzrok, nas Slovencev ta korak ne najde nepripravljenih. Vsi treznejši možje med nami so prepričani, da se je židovski liberalizem preživel, akoravno jih je mnogo v slovenskih pokrajinah, ki prisegajo na ta politični evangelij. Liberalizem je obetal hribe in doline, srečo in blagostanje, pa provzročil je le revo in nadlogo, pokazal se absolutnega neprijatelja prebivalstvu v verskem in narodnem oziru. Zato že danes kličemo svojim sorojakom: Pozor, da bodo izvoljeni povsod le značajni, pošteni, slovenski in katoliški možje, ki bodo neustrašeno in brez ozirov zagovarjali naše verske in narodne pravice po geslu: Vse za vero, dom in cesarja! Bog in narod bodi napis na naši zastavi.

Iz Hrvatske.

(Izviran dopis.)

Sedanji hrvatski vladi se pripisuje, da je ona storila vse, kar je mogla, da se nesrečni prepir med Hrvati in Srbi odstrani. Njeno delovanje v tem pogledu je vse hvale vredno, žal, da je skoraj brez posledic. Istina je, da je srbski klub v sedanjem saboru hrvatskem precej mnogobrojen in da podpira v vsem današnje vlado, ali kar je bilo brati v

srbskem časopisu, ki izhaja v Zagrebu pod imenom „Srbobran“, gotovo ne kaže na ono pomirjenje mej obema narodnostima, o katerem se je v zadnjem času toliko pisalo po časopisih. Dapač sam patrijarh Branković, ko je bil v Zagrebu, se je o tem pomirjenju nasproti vladi pohvalno izrazil. Vse te trditve je srbski organ sam zanikal, trdeč, da se morajo Srbi neprenehoma boriti za svoj obstanek, kajti oni so po njegovem mnenju obdani od tujega (hrvatskega) življa in nimajo nevarnejšega protivnika, nego hrvatstvo. Pa še huje se je izrazil o Hrvatih; da namreč morajo Srbi sploh dvojiti, da li se smejo Hrvatom priznati lastnosti naobraženega naroda. Če list, ki je organ tukajšnjega srbstva, tako more pisati, potem je nam jasno, koliko moremo sploh verjeti v omenjeno pomirjenje. Naši Srbi kakor tudi oni v Srbiji tako rekóč nočejo priznati Hrvatov kot svojih bratov, oni hrvatstvo sploh zanikavajo, kajti v nobenem njihovem listu se ne piše o Hrvatski, nego so naše dežele navedene vselej pod srbskimi. In to prav dosledno. Časopisi v kraljevini Srbiji so pa še za eno stopnjo bolj neznosni. Oni celó avstrijskih Srbov ne priznavajo za prave Srbe, nego zovejo vsakega Slovana preko Save sploh Švaba. Srbi imajo morda med vsemi Slovani najmanje smisla za vzajemnost slovansko. To dokazujejo dejanjsko. Mi ostali Slovani Srbe precenjujemo v tem pogledu ter se posebno Hrvatom od mnogih strani krivica godi največ radi njihove popustljivosti nasproti njim v političnem i književnem pogledu. Karkoli so Hrvati popustili Srbom v raznovrstnih zadevah, nikjer jim niso oni tega povrnili z ljubeznijo. Pa zatorej tudi omenjena sprava nima pravega temelja. Če se Hrvatom celó njihovo narodno ime zanika, potem vemo, pri čem smo. Sploh pa smo opazili, da so tudi med samimi zastopniki na hrvatskem saboru v srbskem klubu možje, ki so očitni nasprotniki vsake kulturne ideje hrvatske, pa bi rajše videli, da sploh Hrvatska nima kulturnih zavodov. Pa more li mož, ki je glavni sodelovalec

LISTEK.

O tuberkulozi ali jetiki.

(Konec.)

Razvidno je tedaj, da je treba stanovanja vsak dan dobro prezračiti, da pride v pluća čisti sveži zrak; dotična oblastva v mestih naj pa za to skrbé, da se prašne ulice redno in izdatno škropé in takrat pometajo, kadar ni prometa po njih, to je, zarana ali pa po noči.

Druga pot, po kateri se bacili utihotapijo v človeški organizem, je prebavilo. Skušnja je pokazala, da mleko od bolnih krav provzročuje v človeškem organizmu, ako se surovo uživa, tuberkulozo. Muenja v tem vprašanji so različna, in sosebno v Ameriki, kjer je goveja tuberkuloza zeló razširjena.

Slednjič prišli so do zaključka, da mleko od krav, ki so samo na plućih tuberkulozne, ni škodljivo, pač pa mleko in meso od krav, ki bolehalo za občno tuberkulozo, ali pa za tuberkulozo vimena. Okuženo mleko se kot tako jako težko spozna, zaradi tega je priporočati, da se zavré vsako mleko, ako se sigurno ne vé, da je prišlo od zdrave krave, prej nego se užije. Meso je redko nalezljivo, toda pripeté se pa vendar slučajji. Ker se meso vedno

izdatno skuha, pripeté se redkokrat slučajji infekcije. Istotako zbolí prašič in kuretina za tuberkulozo.

Da se tuberkuloza naravnost od bolnega na zdravega človeka prenese, je danes brezdvomno. Prebivalci na otokih Južnega morja niso vedeli pred odkritjem Amerike, kaj je tuberkuloza; še le Evropejci so jim prinesli ta dar. Istotako je bila ta bolezen v Rio Janeiru do leta 1848 redka. Še le ko je to mesto vsled rastoče trgovine tako izdatno naraslo, zahteva tuberkuloza grozno število žrtev. Indijanci ob Orinoku beže pred kašljajočimi tujci, ter se jih celó bojé dotakniti, kakor so to delali pred stoletji Benečani.

Cela vrsta opazovanj nam dokazuje, da se prenese bolezen od bolnega na zdravega, ake živé skupaj v jedni in isti sobi. Ni mi treba posebnih slučajev navesti, saj ima dragi čitatelj morebiti sam žalostne skušnje. Le jednega hočem omeniti. V obitelji zdravi in v dobrem gmotnem stanju zbolí štiriindvajsetletni sin za tuberkulozo; za njim tri leta pozneje devetindvajsetletna sestra, tri leta pozneje šestinpetdesetletna mati, in slednjič čez nekaj let petindvajsetletni sin. Vsi so bili v jednem in istem stanovanji. Le jeden sin, ki ni bil v tem kritičnem času in tudi pozneje domá, ohranil je dosedaj svoje zdravje. To je jasen dokaz nalezljivosti tuberkuloze. Usmiljene sestre, ki strežejo cele dni raznim bol-

nikom brez izjeme, umró skoro brez izjeme za tuberkulozo. Zopet dokaz, da je ta bolezen skoro med vsemi najbolj nalezljiva.

„British medical Association“ je izdala pôle z vprašanji na tuberkulozne bolnike. Odgovorilo jih je 1078, in med temi jih je pritrnilo 261, da so nalezli bolezen naravnost od družih, in sicer je bilo 158 slučajev med zakonskimi.

Faktor eminentne važnosti je nadalje za razširjanje tuberkuloze podedovanje. Ne le da je ta faktor pomenljiv po številu slučajev, pomenljiv je tudi za človeško družbinsko življenje. Preko 34% vseh slučajev spada sém, in sicer podeduje otrok nagnenost k tej bolezni večkrat od matere, kakor od očeta. Neka posebnost k tuberkulozi nagnenega organizma je ta, da ne more prenašati celó lahkih, od navadnih ne zeló se razlikujočih vplivov. Ta slabost je pogostoma zvezana z večjo ranljivostjo, vsled katere nastanejo, unetja po majhnih vplivih, ki pri družih ljudéh brez kakih posebnih znamenj preidejo. Taki otroci ali odrasli se lahko prehlade in kašljajo, bolehalo za bezgavkami. Zaradi tega poudarjali so strokovnjaki prejšnjih stoletij in naglašajo tudi sedanjí, da ste si tuberkuloza in skrofuloza v sorodu.

Taka kronična unetja so ugodna tla za nastanek in razvoj tuberkel-bacilov.

Sploh je pa sleherni oslabljeni organizem, bodisi

„Presse“, katera ni imela še nikdar dobre besede za Slovane, biti dober Srb in dober Slovan? In ravno ta zastopnik, po imenu Gjurković, vodi prvo besedo med srbskimi zastopniki na hrvatskem saboru. So li dobri Srbi in Slovani oni zastopniki na srbskem cerkvenem kongresu, katerim je vse eno, če poslušajo magjarski ali srbski govor kraljevskega poverjenika, akoravno je vsakemu izmed njih dobro poznato, da je na zemljišču Hrvatske in Slavonije le hrvatski jezik uradni jezik? Zakaj ni radi tega nobeden Srb interpeloval vlade, nego je storil Hrvat Amruš? Je-li so to dobri Srbi, ki polagajo na spomenik v Aradu največim krvnikom Srbov venec, samo da se prilaskajo Magjarom? Srbi bi morali tedaj postati v prvem redu sami v resnici dobri Srbi in potem bi bili tudi dobri Slovani ter bi se na tak način tudi gotovo s svojimi brati Hrvati lepše slagali. Hrvati gotovo niso njihovi protivniki ter se radujejo, kadar oni kaj dosežejo; to dokazujejo najbolje njihovi časopisi, ki pišejo vedno v prijateljskem in pomirljivem načinu. Ali ko vidijo, kako se jim za njihovo lepo ponašanje odurno odgovarja ter celo ves narod sramoti, potem ni čudo, da se taki napadi najostreje odbijajo. Prave sloge tedaj ni tukaj ter je ne bode, dokler ne bode srbstvo prošinjeno z idejo slovanske vzajemnosti, katera edina more odstraniti omenjena nasprotja. Te ideje tedaj naj se oklenejo tudi Srbi, kakor so se je že drugi Slovani oklenili, in mir se bode povrnil.

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. januarija.

Notranje dežele.

Katoliški shod za štajarsko deželo.

Prve dneve meseca aprila t. l. nameravajo štajarski katoliki nemški in slovenski osnovati katoliški shod. Z veseljem moramo pozdravljati to misel in sicer pred vsem zato, ker nam priča, kako krepko da se tudi na Štajarskem razvija katoliška zavest, katera uvedena in razširjena v javno življenje bo pripomogla tudi slovenski narodnosti na Štajarskem do potrebnih zakonitih pravic. Tak shod ima namen pojasniti na podlagi katoliških načel krivično zatiranje manjših narodov po močnejših ter pokazati, da naj na svetu vlada pravičnost, ne pa močnejšega pest. — Štajarski Slovenci v najneugodnejšem slučaju ne morejo ničesar izgubiti, ako se vdeležé nameravanega katoliškega shoda, pač pa je mogoče, da mnogo pridobé, da se konservativni življi obeh narodnostij tesneje spojé in tedaj bodo Nemci primorani ozirati se tudi na zahteve Slovencev.

Mladočehi in Slovenci. Pri glavni obravnavi o deželnem proračunu je v deželnem zboru češkem poslanec Herold, jeden treznejših Mladočehov, pojasnoval, kaj se bo zgodilo, ko po državno-zborskih volitvah pridejo Mladočehi v ogromni večini v državni zbor. Po njegovih mislih bodo Mladočehi od vseh stranij najbolj iskani zavezniki. — Med drugim je tudi poslanec Herold omenjal Slovencev, poudarjaje, da bodo Mladočehi našli mnogo zaveznikov ter rekel: *G o v o r i t e l e s S l o v e n c i i n z v e d e l i b o t e, k a j o n i m i s l i j o o n a s.* Z drugimi besedami: O Slovincih nas nič ne skrbi, da ne bi bili mladočeški zavezniki v državnem

zboru. — Tu moramo naravnost reči, da se doktor Herold jako moti, zakaj velik razloček je med tem, kar piše „Slov. Narod“ in kar misli narod slovenski. Svobodomiselná mladočeška stranka, ki vzbuja v domovini husitske boje, ki najstrastneje nasprotuje konfesionalni šoli, nima nobenih simpatij med ljudstvom slovenskim, razven nekaj agentov živečih v službi češke banke „Slavije“. Kar pa ti trobijo po svetu, to še ni mnenje slovenskega naroda. — Mladočehi bodo s svojo vsestransko prenapetostjo, s svojimi ateističnimi nazori, da vsa oblast izvira iz ljudstva, svoji domovini več škodili, kakor so ji do sedaj Nemci, njeni najhujši nasprotniki; vrgli bodo sedanjo vlado, a ne bodo zmožni, zabraniti novo, še bolj jednostransko nemško-liberalno vlado, s tem bodo ne le sebi, marveč tudi drugim slovanskim narodom v državi mnogo škodovali. Tako misli ogromna večina Slovencev o Mladočehih, in ako bi slovenski državni poslanci drugače ravnali, ne izvrševali bi svojih mandatov v smislu svojih volitev.

Zakaj je bil tirolski dež. zbor tako nenadoma zaključen? Liberalni listi ne morejo zakriti svojega veselja, da je bil tirolski deželni zbor tako nenadoma zaključen; kot vzrok za to navajajo, da se vlada in konservativci niso mogli zjediniti o šolskem vprašanju. Po našem mnenju je gotovo tudi to pripomoglo do nepričakovanega sklepa, in kdor pozná naučnega ministra Gautscha in njegove nazore v tem oziru ne bo se prav nič čudil. Poglavitni vzrok pa, kakor zatrjujejo tudi vladni listi, je bila zahteva italijanskih poslancev po lastni avtonomiji, katere, kakor ti listi poročajo, ne more dovoliti italijanskim Tirolcem nobena avstrijska vlada, ker bi s tem sama kopala grob celokupnosti države.

Ogrska zbornica višja in nižja izjavila je svoje sožalje zaradi smrti kardinala Simorja. V obeh zbornicah sta poudarjala predsednika velike zasluge pokojnikove za cerkev in državo, omenjala sta vzlasti, da je pokojnik venčal l. 1867. ogrskega kralja z vsem sijajem ter da je bil vzgleden ogrski domoljub.

Vnanje države.

Srbija. „Odjek“ je priobčil nedavno članek o srbsko-bolgarskih razmerah. Članek se glasi mej drugim: „Srbi ne gojé nikakega sovraštva proti Bolgarom ter jih smatrajo vsikdar za svoje brate. Pač dobro vémo, kaka nesreča je bila vojna med Srbijo in Bolgarijo za oba bratska naroda, a odklanjamo vsako krivdo. Bolgarje naj se z onimi pokrajini zadovoljijo, ki ležé v njih narodno-zemljepisnih mejah, in nehajo bo nasprotovanje med Srbi in Bolgari in s tem se bo položil zdrav temelj za prihodnost vseh balkanskih narodov.“ — Pri pogrebu belgijskega princa Balduina bo zastopal srbsko vlado Gruič, srbski zastopnik v Parizu.

Bolgarija. Bolgarska vlada je dobila od ruske vlade noto, v kateri se zahteva, naj bolgarsko oblastvo zapré onih trinajst nihilistov, ki opravljajo v Bolgariji državno službo. Na to noto je odgovoril ministerski predsednik Stambulov, da on ne bo nihilistov sicer zagovarjal in varoval, a svojih uradnikov pa tudi ne more na samo naznanilo izpustiti iz službe. Pač pa bo to stvar natančneje preiskoval.

Nemčija. Vodja nemškega centra v državnem zboru, Windthorst, se je te dni v budgetni razpravi močno poganjal za avstrijsko-nemško trgovinsko pogodbo. Rekel je mej drugim: „Zagotavljam Vas, da državni dohodki ne bodo tako veliki, kakor dozdej vsled preosnov carinskega tarifa, če se sklene avstrijsko-nemška trgovinska pogodba. Da pa se ta

pogodba uresniči, je moja goraka želja, in jaz za svojo osebo sem pripravljen tudi kaj žrtvovati. V avstrijsko-nemški pogodbi in v trdni zvezi z njo obstoji svetovni mir, in prepričan sem, da politiška vez z Avstrijo ne more dolgo obstati, če se tudi v gospodarstvenem oziru ne pridružimo svojej zaveznici. Sevéda pogodba se mora previdno izvršiti, da ne bodo državni interesi kaj trpeli zaradi nje. Vendar, kdor sklepa pogodbo z drugo državo, ne sme jemati v ozir samo svojih interesov, marveč tudi koristi svojega druga. To je ravno kupčija med dvema narodoma.“

Francija. Preteklo soboto so priredili anarhistje demonstracijo, katere se je vdeležilo do 500 oseb. Šli so po mestu ter kričali: „Živela anarhija! Kruha!“ Toda policija je kmalu posegla vmes ter razpršila rogovileže na vse štiri vetre; mnogo jih je pa tudi prijela in vtaknila pod ključ. Več anarhistov je priznalo, da so dobili denarja od anarhistovskih časnikov; pri nekaterih rogoviležih so dobili celo orožje. Večino anarhistov so pa kmalu izpustili iz zapora in le voditelje anarhistov imajo še pod ključem.

Spanija. Kakor poroča iz Madrida „Politische Correspondenz“, ménijo španski katoliški krogi prirediti v Saragosi nov katoliški kongres, katerega bi se vdeleževali razven duhovščine tudi mnogi aristokratje. Kaj poreče španska vlada k temu načrtu, ne vé se še. Bržkone ga pa ne bo zabranila.

Portugal. Ako je verojeti nekaterim listom, dobil je portugalski poslanik na Dunaji, markis Valmor, nalogo, da dobi avstrijsko-ogrsko vlado za posredovalca med Anglijo in Portugalom gledé na njune naselbinske interese v Afriki. V Lisaboni ménijo, da ne bi mogla nobena druga država tako dobro posredovati med Portugalom in Anglijo, nego Avstrija, zakaj ta živi prvič v prijateljskih razmerah z Anglijo in drugič nima nikakih posestev v Afriki, radi česar lahko prav objektivno razsoja vso stvar. — Ako je to poročilo utemeljeno, prizadela si bo avstrijsko-ogrška vlada vsekako, da se skaže vredno zaupanja, katero ima Portugal v tem oziru do nje.

Anglija. Nedavno je govoril angleški ministerski predsednik Salisbury v Cambridgu o irskem vprašanju. Rekel je mej drugim: „Gladstone in irski škofje naj bi bili malo počakali, predno so obsodili Parnella. Na Irskem je povsod igrala palica glavno ulogo. Izgredi pri volitvah v Kilkennyji so le pokazali, da bi homerula pomenila isto, kaj anarhija in zmešnjava. Nekateri elementi na Irskem še niso ugodni za parlamentarni zistem. Irsko ljudstvo stoji popolnoma pod vplivom irskih škofov. Ta vpliv bi Irsko v prihodnje vladal, če bi se Ircem podelila samovlada. Vsled tega pa bi trpela protestantska reč. Angleško-saksonska protestantska provinca Ulster ne bi smela priti pod temnogledo vlado nadškofov Crokeja in Walsh-a. Zadnji dogodki bi v tem koristili, da bi protestante na severnem Irskem prepričali, kaj jih čaka, ako se homerule uresniči; a če si Ulster ostane sam sebi zvest, ne bodo Irci nikedar dobili samovlade.“ Salisbury je pač centralist v najslabšem pomenu besede.

Izvirni dopisi.

Iz Novega Mesta, 24. januarija*) V številki 22 cenjenega Vašega lista je bil dopis iz našega mesta, kateri tako močno pretiruje, da ne moremo molčati. Gospod dopisnik zavzema zelo enostransko stališče in toži, da Novomeščani uradnike deró na stanarini itd. Resnica je, da tukaj stanovanj primanjkuje

*) Audiatur et altara pars!

Op. vred

po katerikoli bolezní, bolj sprejemljiv za tuberkulozo. Tu nam je omeniti tako pogostih slučajev prehlajenja. Kolikokrat se sliši med ljudstvom kot vzrok bolezní: prehladil se je. Kozarec mrzle vode ali vina, mrzel prepíh, naglo ohlajenje razgretega života se je že pogostoma strašno maščevalo. Po taki neprevidnosti nastane od začetka na videz sicer nedolžen katar dihal, ki se zanemarja. Sedaj imamo že ugodna tla za bacile, in treba je le vpeljati jih, kar se pa pri tako obilnih prilikah skoro redno zgodi: bolezen se je navadno prenesla.

Sicer ima človeški organizem to lastnost, da izločuje razne škodljivosti, toda ta lastnost sega le do gotove meje. Ad ultra posse nemo tenetur, pravi latinski pregovor, in slednjič tudi človeški organizem podleže v boju proti zavrtnim sovražnikom, sosešno če se mora ob enem tudi boriti proti človeški nespameti.

Preidem sedaj k najbolj važnemu vprašanju: *K a k o o m e j i t i r a z š i r j e n j e b o l e z n i?* Že poprej sem imel priliko omeniti, da je okuževalni strup povsod v zraku, in da je tuberkel-bacil najbolj razširjen prouzročitelj človeški bolezní. Popolnoma se ne moremo odtegniti temu pogubnemu vplivu, toda dolžnost naša je, storiti vse, kar moremo, da uničimo skritega sovražnika.

Dovoljeno naj mi bo le še nekaj dostaviti, kako je z obleko tuberkuloznih in njih perilom rav-

nati. Da že ljudstvo pozna nevarnost od te strani, je znano. Toda vsak le varuje samega sebe in ne gleda na svojega bližnjega; on proda obleko, drugi jo kupi bona fide, da ni škodljiva. Koliko škode se naredí vsled tega nepremišljenega ravnanja! Zatorej naj oblastva skrbé, da se ta škodljivost odstrani s tem, da se ali uniči takoj slaba obleka in perilo in se revežu povrne primerna odškodnina — bogatin je itak ne potrebuje — ali se naj pa po sedaj obče veljavnem načinu dezinfikacije razkuži vsa obleka tuberkuloznih, to je z vročim vodnim parom. V to svrhu bi moralo vsaj vsako glavno mesto imeti svoje pravilno zgrajeno razkuževalno poslopje, v katerem bi se obleka in pohištvo vseh za nalezljivimi boleznimi obolelih ali umrlih razkužilo. Še-le potem, ko izdá oblastvo potrdilo, da je obleka pravilno razkužena, smé se dalje prodajati. Občinstvo bo kmalu sprevidelo koristi te uprave in bo hvaležno za to dobroto.

Kar se tiče osebne varstva (profilakse), mora se takoj pričeti s prvim dnevom življenja. Tuberkulozna mati ne smé pod nobenim pogojem dojeti otroka, preskrbeti se mu mora zdrava dojnica. Z mlekom otroka rediti ali z drugimi takozvanimi redilnimi aparati, bilo bi prenevarno. Odgoja naj se vrši na deželi, ne v zaduhlih mestih. Ako je mogoče, naj preživé taki otroci zimski čas v južnih krajih, ker zbolé, kakor sem že poprej omenil, lahko

pri najmanjši priliki za katarom dihal. Stanovanje naj bo prostorno in zračno. Posebno je na to paziti, da se otroci prenašlo ne začné utrjevati. Volnena obleka je najboljšé sredstvo zoper naglo premembo kožne temperature, ker le vsled te premembe nastanejo kaj lahko unetja. Ostala obleka naj ne bo pretežka, in otroci naj se polagoma privadijo posebno vrat popolnoma nepokriti nositi. Hrana naj bo lahka, tečna in redna. Pozneje, ko se je otrok v 5. do 7. letu toliko okrepčal, da se takoj ne prehladi, prične naj se pravilno utrjevanje života. Umivanje s primerno mrzlo vodo, telovadba, kopanje v mrzli vodi in kar je posebno važno, treba je navajati na to, da se pluća izdatno širijo pri dihanju in krčijo pri izdihanju. To je takozvana plućna gimnastika. Toda ne smé se pretirati, in organizem se ne smé prenapeti, da se ne utrují. Razumljivo je dalje, da je treba pri izvolitvi poklica jako previdno postopati, da se ne izvoli tak poklic, ki bi morebiti utegnil pospeševati razvoj tuberkuloze in bi bilo uničeno mlado življenje, dospevši komaj po dolgem trudu do zaželjenega cilja.

Sklenem z željo, naj bi te vrstice nekoliko pripomogle vsaj v ožjih mejah naše slovenske domovine, da se uničuje jeden najhujših sovražnikov našega ljudstva — tuberkuloza.

in zato so tudi jako draga. Kdo pa je kriv, da ni stanovanj, morda meščani? Očemu svetu je znano, da je naše mesto revno. Obrt malo nese, ker se blago iz tovarn ceneje dobi. Gostilen je obilo, a malo so obiskane, večina uradnikov ima vino doma. Ž gostilno človek torej ne more obogateti. In trgovci? Le vprašajte jih, koliko stržijo. Še po večih mestih gré trda, kaj še-le po malih, od vsega prometa oddaljenih mestih. Interesi mesta se od vseh strani zanemarjajo. „Dol. Novice“ same so nedavno pisale, da vse teži po središču dežele; preté celó s premeščenjem okrožnega sodišča, tudi o obstanku gimnazije se maje z ramami. Ko bi kdo tudi nameraval zidati, v tacih odnošajih mu upade pogum. Kdor ima kaj denarja, drugje ga naloži, kajti katera hiša nese dandanes 4% čistega dohodka zlasti v malih mestih?

Tudi ni popolnoma res, da bi bile novomeške hiše stare kolibe, v katerih stanovati se uradnik sramuje. Kakšna stanovanja so n. pr. v Ljubljani po Starem trgu, četudi je lice poslopij dostojniše? Človek, ki ni videl še Novega Mesta, mislil bo, da je podobno kaki indijanski naselbini. To je že prehud tobak. Kje ste pa izvedeli, g. dopisnik, da so meščani vojaštvo odpravili iz mesta?

Res je, da eden prejšnjih županov ni bil poseben prijatelj vojaštvu; nikar pa ne mislite, da so vojaki radi njega zapustili mesto. Zgodilo se je vsled novega sistema, ker se vojaki v velikih garnizijah ložje izvezbajo; tudi so v Novem Mestu za mobilizacijo preveč oddaljeni. Da so se meščani krepko potegovali za vojaštvo, je obče znano. Kolikokrat so se odposlale deputacije na Dunaj, v Gradec in na druga merodajna mesta za garnizijo, pa zastonj. Ker ni torej upati vojakov, naj erar priredí vojašnico za urade, pa bo kmalu prostora za vse uradniške družine dovolj. Da so pa stanovanja vedno dražja, vzrok je pa tudi pri davčnem nadzorstvu; tam lahko marsikaj izveste. Pri tako visoki stanarini bi morali meščani že obogateti, pa vendar se to ne zgodi. Samopašnosti meščanom ne gré očitati, torej ima denar druga pota.

Iz Velikih Lašč, 23. januarija. Tukajšnji mladinojubi in šolski prijatelji osnovali so dné 18ega t. m. v gostilni pri županu g. M. Hočevanju predpustno veselico z namenom koristiti ter pomoči revni šolski mladini v Velikih Laščah. V resnici obnesla se je veselica vrlo — dobro.

Dné 20. t. m. izročil je podpisanemu predsednik krajnega šolskega sveta c. kr. okrajni sodnik blagor. g. Danijel Šufraj prelepo svoto v znesku 54 gld. 84 kr., dodávši še iz lastnega žepa 8 gld., torej skup: 62 gld. 84 kr., želeč, naj se po previdnosti uporabi ta denar v korist revne šolske mladine.

Takoj se je sklenilo, da pristopi šola v Velikih Laščah „Národní šoli“ kot ustanovnik z vplačilom 20 gld., ostanek pa se uporabi v nakup potrebne obleke revnim šolskim otrokom. Mar ni to lep vzgled, vreden posnemanja? V resnici! Dandanašnje je zanimanje za šolo vedno večje. Veselo znamenje! Saj velja v obče, da kdor ima šolo, mladino, tega je prihodnost. Šola pa v resnici to zasluži. Šola je podobna cvetočemu sadonosniku, v katerem dozoreva zlahten sad za Boga, dom, cesarja. Mar se v dobri šoli ne razvija razum, blaži srce, obogati jezik v blagor, izomiko človeštva? In kar je še več: Ne doseže li človek v pravi, dobri šoli dovršenost svojo, katerega vlada vera, mir, blagoslov, ljubezen, Bog, ter je sebi v srečo in drugim v prid? Kolika dobrot, ako se komu pripomore k taki sreči in bogastvu!

Ker bode z omenjenim izdatnim darom pomagano marsikateremu naših revežev ter se z jednaki blagim činom šolstvo pospešuje vsestransko, veže me prijetna dolžnost, da se v svojem, kakor v imenu šolske mladine za prelepi dar vsakemu posebej, kakor vsem vkupe, ki so k temu kaj pripomogli, prav srčno zahvaljujem. Bog ohrani veliko-láške mladinojube in vse šolske prijatelje! Slava!

Josip Pavčič,
voditelj šole.

Iz Zagreba, 22. januarija. (Raznoterosti.) Kardinal-nadžkof Mihalović je pred kratkim podelil znamenite zapise v dobrotvorne svrhe. Za siromašne duhovne je utemelil že pred več leti zaklado, katerej je zdaj dodal še 35.000 gld., a za pokojninsko zaklado je odločil 20.000 gld. Za dozidavanje stolne cerkve je daroval svoj letni prinesek 20.000 gld. Po 5000 gld. je podelil za deški seminar, za uršulinski samostan v Varaždinu ter za zavod za slepce

v Zagrebu. Po 3000 gld. je namenil društvu gospiškemu za detišnico v Zagrebu ter ubožnici, po 2000 gld. pa „Matici Hrvatski“ in glasbenemu zavodu, a po 1000 gld. društvu sv. Jeronima, društvu sv. Vincencija de Paula ter zagrebški požarni straži. Vkup tedaj 103.000 gld. To je gotovo lep dar narodu, ali je morda tudi zadnji, kajti visokemu dostojanstveniku se je bolezen na huje obrnila in po izjavi dunajskega profesorja Schrötterja mu ni pomoči.

Pred kratkim je umrl v Bakru, v hrvatskem Primorju škof Venceslav Soić, bivši škof senjski. Bil je ranjki posebno nadarjen mož ter je za časa bana Raucha imele veliko nade, da bode postal zagrebški nadškof. Zatorej se je bil oklenil tedanje madjaronske stranke ter je tudi bana inštaliral. On je bil tudi jedini od vseh hrvatskih cerkvenih dostojanstvenikov pri kraljevem kronanju v Budimpešti. Nade, katere je gojil takrat še mladi škof, so ga pa kmalu prevarile. Za svojo privrženost omenjenemu banu in tedanjemu vladinemu zistemu ni bil poplačan, kakor se je nadejal. In ko je na Rauchovo mesto prišel domorodni ban Mažuranič, povrnil se je tudi Soić v Senj, kjer je ostal popolnoma nedelaven, pa je sčasoma tudi odstopil kot škof ter se podal v mir. Pekla ga je nezahvalnost ljudska ter je kasneje pri vseh volitvah na čelu domoljubnih volilcev vedno glasoval proti madjaronske stranki. S tem je hotel pokazati, da ni ugasnilo v njegovem srcu domoljubno čuvstvo, in da se je dal nekaj časa le zamamiti od vladodržcev, ki so pa kasneje nanj pozabili. Vsi prebivalci iz Bakra in sosednih mest so skazali ranjkemu poslednjo čast.

V zadevi dr. Frankija se ne more nič kaj pozitivnega seznaniti. Pripovedujejo, da je dr. Franki v preiskovalnej razpravi sodniku odgovoril, da je on papežev komornik in da je on dolžan, ako je pozvan, pojasniti na dotična mesta odpošiljati. V tem pogledu on tedaj ne more odgovarjati sodniku. Dr. Franki se je potem podal na Dunaj ter se že zopet v Zagreb povrnil. V tej zadevi je bil tudi vrednik „Katoliškega Lista“ dr. Volović obsojen na 100 gld. kazni, ker ni hotel priobčiti popravka, ki mu ga je pripisal glasoviti Trbojevič. Kadar bode stvar dovršena, bodem razjasnil, kaj so nameravali sovražniki duhovnov in opozicije s tem doseči.

Drugi teden se bodo začele razpošiljati knjige „Matice Hrvatske“ za l. 1890. To bode zopet lepa zbirka zabavnih in poučnih knjig. Tukajšnji časopisi so prinesli že vsi kratko oceno tega letošnjega daru „Matice Hrvatske“. Vsi so se povoljno izrazili o delovanju omenjenega literarnega društva, samo nemška uradna „Agramer-Zeitung“ ni mogla drugače, da je tudi v tem slučaju pokazala svoje Hrvatstvu protivno mnenje. Neki kritik tega židovskega lista se je spravil nad knjige Matičine ter jih je sploh obsodil. Ko bi kakšen drugi list, kateri se bavi resnobno z literaturo, kaj očitati temu ali onemu pisatelju, ne bi bilo tako zamerno, kajti vse v resnici ne more biti izvrstno ter se nahaja gotovo tudi v omenjenih knjigah kakšnih nedostatkov. Ali če nam kritik časopisa, kakoršen je „Agramer Ztg.“, kaj očita, potem že dobro vémo, zakaj se to dela. Matičino delovanje je domoljubno in za hrvatski narod velike važnosti v kulturnem pogledu, to je pa ravno vzrok, da omenjeni časopis to društvo napada.

Ljudem okoli „Agramer-Zeitung“ ni dovoljno, da so obrekovali že naše vseučilišče, našo akademijo in druge zavode zato, ker gojé vsi hrvatsko, národno idejo, nego jim je napadati tudi taka društva, ki izdajejo domoljubne spise. Tem kritikom je vse na potu, kar je hrvatskega, vse jim je odurno, pa je treba zato povsodi črniti ali pa ponižati, kakor se je v tem slučaju zgodilo. In tak list se more pri nas vzdržati, seveda največ s podporo židovsko. To je sicer žalosten znak, ali Hrvati poznajo dobro vse nakane teh ljudi, pa jih bodo znali tudi vselej zavrniti, ko jih bodo tako nesramno napadali.

Kadar dobim knjige sam v roke, omenil jih bodem v kratkem po njihovem sodržaju, pa se bomo prepričali, da je zgoraj omenjena kritika v resnici le obrekovanje.

Iz Dalmacije, 21. januarija. Mogoče je, da bodo tudi slovenski časopisi kaj pisali o dogodku, ki se je te dni pripetil v Splitu. Liberalci so povsod enaki, ter najraje zabavljajo zoper škofe in duhovščino, ako se jim najneznatnejša priložnost ponudi. Da torej veste, o čem se radi, povém Vam kratkoma.

Neki novomašnik je hotel brati novo sv. mašo in redno maševati v staroslovensčini, katera je v tej škofiji od davna v navadi. Se vé, da je to privilegij, katerega škof na vprašanje in prošnjo poveljca podeljuje. Torej je tudi ta novomašnik prosil škofa za dovoljenje. Škof je med tem zvedel, da se dotičnik ni pripravil za glagolsko sv. mašo; zatorej mu je odgovoril, da naj se podučí, pripravi, in mu je ob enem odredil enega izurjenega mašnika, naj ga izpraša, in če bode dovolj podučén, naj mu v ime njegovo (škofovo) dovoli glagolski maševati. Kako bi drugače moral postopati škof? Mar ni to korektno? Vendar so nekateri nezadovoljneži imeli kaj zoper to. Ko je potem isti novomašnik sprevidel, da se ni dovolj izuril, bral je prvo sv. mašo v latinščini.

Ko ga je potem škof odredil za kapelana, in se je med tem dobro naučil staroslovensčine, ponovil je svojo prošnjo do škofa na ta-le način: naj bi mu bilo dovoljeno glagolski maševati le v tem slučaju, ko župnika nadomestuje. In ravno to mu je škof dovolil, ne več, ne manj od onega, kar je izrečno on prosil. Pa glej! Na to so vsi liberalni listi dvignili svoj glas, kakor da bi bil škof preklical stari naš privilegij. Nekateri so vedeli, da so v Splitu bili izgredi, da so škofu okna razbili, v resnici ni bilo prav nič od tega; le to je res, da so se dva ali trije glasovi slišali, ko so hodeč ljudje mimo škofove hiše glasno — pa ne kričaje — rekli: „Živela glagolica, živio Marko biskup!“ (Rajni škof.) In to je bilo dovolj, da so nekateri časopisi napadli škofa in ga hudo prijeli. Bog moj! Mnogim vsaka, še tako majhna reč pride dobro, da le morejo izbruhniti svoj srd zoper duhovnike.

Dné 14. t. m. umrl je v Splitu, v svojem rodnem mestu, glasoviti vodja irredentske (avtonomaške) stranke, dr. Bajamonti, kateri je tudi Vam gotovo poznat. Smelo trdim, da je ž njim umrla tudi stranka, katera se je ž njim rodila in živela. Imel je ranjki izrednih dušnih lastnostij, — katere pa žal ni vselej pametno in vestno rabil. Pravega značaja menda ni imel. Od todi njegova kačja zvitost in skrajna premetenost, vsled katere je posebno znal tudi prosto ljudstvo kar zaslepiti, tako da ga je za več časa ljudstvo prav obožavalo. Poslednji čas prenehala je njegova slava; a čudno, to ga ni ustrašilo, ne od cilja odvrnilo: ostal je stanoviten svojemu načelu. Imel je mož veliko „fiksniš idej“, in jih ni nikoli zatajil. Če bi le bil na pravem potu, mogel je res mnogo koristiti hrvatskemu narodu. — Bog mu se duše usmili.

Dnevne novice.

(Državnozborske volitve.) Ker je s cesarskim patentom z dné 23. t. m., kakor poročamo obširneje na prvem mestu, razpuščen državni zbor, razpisalo je deželno predsedstvo za Kranjsko nove volitve, in sicer se bodo vršile v kmečkih občinah dné 3. marca, v mestih in trgih dné 5. marca, v trgovinski in obrtniški zbornici ljubljanski dné 6. marca in v veleposestvu dné 7. marca.

(Katoliško politično društvo) ima, kakor smo že naznanjali, prihodnji četrtek (dné 29. t. m.) ob 6. uri zvečer v dvorani društva rokodelskih pomočnikov v Poljskih ulicah občni zbor po naslednjem vsporedu: 1. Ogovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Posamezni navsveti. 5. Volitev dveh pregledovalcev letnih računov. 6. Volitev novega odbora. — Dosedanji odbor vabi k obilni vdeležbi.

(Odbor katoliškega političnega društva) ima jutri zvečer ob polu 8. uri v društveni hiši katoliških rokodelskih pomočnikov odborovo sejo.

(Umrl) je dné 24. t. m. v Kranji previden sv. zakramenti č. gosp. Janez Erjavec, rojen v Višnji Gori dné 1. avgusta l. 1827, v duhovnika posvečen dné 31. julija l. 1853. Kapelanoval je v Čatežu, Dobrničah in Slavini, od koder je prišel za administratorja v Kropo. Bolehen prišel je čez nekaj mesecev l. 1873. v Kranj v pokoj, kjer je bival ves čas slaboten do smrti svoje. Bog mu daj večni mir. Pogreb je bil danes, 26. t. m. dopoldné ob 8. uri.

(Mlad tat.) S Prežganja se nam poroča: V četrtek dné 22. t. m. zjutraj je razkazoval tukajšnji gosp. župnik možém krajnega šolskega sveta račune nove šole. V sobo stopi mlad človek proseč miloščine. Ko dobi kos kruha, steče iz župnišča. Takoj pa zvé gosp. župnik, da je zlikovec prišel po stopnicah iz prvega nadstropja, predno je pri tleh stopil v sobo. Gosp. župnik gré pogledat v svojo spalno

sobo in se prepriča, da mu je odnesel denar, katerega je prejšnji večer položil na mizo. Župnik hitro pošlje posle za tatom. Zviti potepuh obrnil se je proti Litiji, pa kmalu zapustil okrajno cesto, korakal po debelem snegu v dolino Reko in da bi zmešal sled, šel je večinoma po vodi, akoravno mu je bila čez kolena. Ko pa začuti zasledovalce, spusti se v tek po snegu proti Velikemu Trebelevemu. Tu se skriva v neki čebelnjak, kjer ga primejo in pripeljejo na Prežganje. Iz knjižice je razvidno, da je mladi postopač petnajstletni Janez Trelie iz Ljubljane, kjer je pet let obiskaval ljudsko šolo. Klatil se je že nekaj tednov po prežganjski okolici. Njegovi odgovori na razna vprašanja kažejo popolnoma sprideno srce. Oddali so ga orožnikom. Mladini pač manka strahu božjega.

(Imenovanje.) Notranji minister je g. J. Hožvevar-ja, ki je dovršil e. in kr. orijentalno akademijo, imenoval za konzularnega učenca.

(S Pivke) se nam poroča: Večdnevna burja nam je nanesele snega velikaanske kupe po cestah in drugih potih. Tukajšnje prebivalstvo se mnogo bavi z vožnjo, mnogim je to glavni zaslužek. Zametje pa so za več dni ustavili vožnjo in pomnožili bēdo v trdi zimi. Vendar pa se premalo stori za redno razkidavanje snega, osobito na cesti, ki veže Šentpeter-Knežak-Trnovo; isto velja tudi o občinskih potih od vasi do vasi. Županstva navadno ukažejo, naj gredó ljudje gaz delat, toda vsi ne poslušajo ukaza, in tako ostanejo posamezni deli cest in potov nepredrti. Če po noči voznik zaide v take kupe, gorjé njemu in živini.

(Nevarno je zbolel), kakor se nam poroča iz Ptuja, č. g. Stanko Prus, ki je bil 12 let obče priljubljen kapelan pri sv. Petru in Pavlu v Ptuj, sedaj pa v Neunkirchenu na Avstrijskem. Prijateljem in znancem priporoča se v molitev.

(Ljudsko štetje.) V občini celjske okolice so našteali 3742 prebivalcev, in sicer 3521 Slovencev in 221 Nemcev. — „Grazer Volksblatt“-u se poroča iz Šentožbolta pri Ivnici na Štajarskem, da so v neki tamošnji tovarni vse delavce, rojene Slovence, zapisali za Nemce. List dostavi: „To je prava in čista eskamotaža!“ — Capovilla v Barkovljah pri Trstu je naštel 600 Italijanov, akoravno jih v celi župniji ne živi nad 200, in še med temi jih je polovica iz laškega kraljestva. Jednaka se godi v Gorici, kjer je gotovo 8000 Slovencev, a jih ne bodo našteali 2000. — Da je po Koroškem v tem oziru še slabše, je umevno. V Vetrinjah so vse Morove delavce zapisali za Nemce. V Celovcu so vsi slovenski posli pri nemških gospodarjih zapisani za Nemce.

(Nemški „Schulverein“) je v svoji seji dne 20. t. m. ukrenil postopati zoper župnijski urad v Sevnici gledé na poučevanje v veronauku na ondotni šulferajnski šoli. Dalje so se dovolile nagrade ali „premijske“ trem učiteljem na Kočevskem za marljivo ponemčevanje slovenskih otrok. — Tiha voda globoko dere.

(Prvi majnik.) Delavska stranka namerava prirejati po vseh večjih avstrijskih mestih, istotako tudi tu v Ljubljani, delavske shode, na katerih se bode ukrepalo, da se v 1. dan maja uprizorijo velikaanske demonstracije v prosep obēne volilne pravice.

(„Radovljiško učiteljsko društvo“) priredi dne 2. svečana t. l. v gostilni g. Wuchererja v Lescah II. koncert v prid šolstvu tega okraja. — Vspored: 1. Iv. pl. Zajc: Dijaška, zbor. — 2. G. Eisenhut: V naravi, zbor. — 3. * * *: Mihova ženitev, kvartet. — 4. W. Veit: Keber in cvetica, zbor. — 5. A. Foerster: Milica, kvartet. — 6. A. Hajdrih: Petelinčkova ženitev, zbor s samospevom. — 7. Knittel: Žezulinka, zbor. — 8. Tovačovsky: Na gorah, zbor. — Vstopnina za ude 30 kr., za neude 60 kr. Začetek ob 7. uri zvečer. — Ker je dohodek koncerta namenjen v prid šolske mladine, upa odbor, da se bode p. n. občinstvo obilno odzvalo vabilu.

(Premembe pri učiteljstvu na Štajarskem.) Gospodje Jakob Budna premeščen je za nadučitelja v Negovo; Jurij Bregant za nadučitelja k sv. Benediktu Slov. Goricah. Učitelji so postali gospodje Franc Witzmann v Ribnici, Tomaž Kunštič v Polzeli in Jurij Flis v Bizeljskem.

(Slovanski koncert v Parizu.) Zgodovinsko društvo „Cercle Saint-Simon“ priredilo je te dni v prostorih za člane in povabljenе goste koncert, obsegajoč povsem slovanske skladbe. Igrale so se na

glasoviru ali pa na goslih: „Spomin na Prago“ od Dvořaka in njegovi „Slovanski plesi“, „Krakowiak“ od Padjerevskega, „Česka polka“ od Smetane, Wienawskega „Polska pesen“, „Spev brez besedij“ od Čajkovskega, „Srbske rapsodije“ in „Svatovac“ od gospe Stojkovičeve. Glavna točka koncertu bila je himna slovanskih narodov. Izvajale so se: „Kje dom je moj?“ in „Hej Slovani!“, bulgarska „Šumi Marica“, poljska „Bože, oj poljska“, ruska himna, „Naprej“, „Mila lunica“ i. dr. Na glasoviru je igrala gospa Stojkovičeva, bivša učenka Smetanova in Lisztova, g. Tierrot s pariškega konservatorija in g. Naville. Vse točke so se izvršile izbornu in francosko občinstvo bilo je oduševljeno vsled krasote slovanske glasbe, doslej le malo poznate v Parizu. G. profesor Leger iz „Collège de France“, v Slovincih poznat, je občinstvu razlagal pomen in povod vsake narodne pesni, dalje skladatelja in glasbene razmere posamičnih slovanskih narodov.

Telegrami.

Dunaj, 25. januarija. Nj. veličanstvo cesar je podelil knezu in nadškofu dunajskemu, dr. Antonu Gruschi, veliki red Leopoldovega reda in imenoval cerkvenega kneza ob jednom za prelata tega reda. — Rumunski ministerski predsednik, Manu, bil je včeraj popoldne sprejet od cesarja v avdijenci in danes je obiskal grofa Kalnokyaja, s katerim se je nad eno uro pogovarjal, potem pa je obiskal ministra Szögyenyija. Manu je obiskal nadvojvode in poslanike. Današnjega dvornega obeda, pri katerem je bil tudi Manu in rumunsko poslaniško oboje, vdeležil se je tudi grof Kalnoky.

Dunaj, 26. januarija. Volitve v državni zbor se bodo vršile v Galiciji od 2. do 9. marcija, na Moravskem od 2. do 6., na Štajarskem od 5. do 12., na Zgornjem Avstrijskem od 28. februarja do 7. marcija.

Kotor, 24. januarija. Ker silno mete in brije burja, pretrgane so v Krivoščiji vse zveze in poštni promet je ustavljen. Trdnjave in žendarmerijske postaje se sporazumljajo z optičnim brzojavom.

Ostrogon, 26. januarija. Stolni kapitelj zahvaljuje najbolj udano brzojavnim potom cesarja za njegovo sožalovanje. Nadvojvoda Jožef Avgust bode zastopal družino nadvojvode Jožefa pri pogrebu. Galimberti pride k pogrebu 27. januarija. Konzistorij je izvolil škofa Majerja za stolnega vikarja.

Berolin, 25. januarija. Nadvojvoda Eugen je došel danes ob 1/4 1. uro popoldne. Sprejeli so ga princ Henrik v mornariški uniformi. Vojaška godba je zaigrala avstrijsko narodno himno. Cesar s svojimi gosti, nadvojvodo Evgenom in vojvodo Genovskim se je vdeležil gledališke predstave „Devica Orleanska.“

Pariz, 25. januarija. Ker se sneg taja, navstale so povodnji v mnogih krajih severne Francije. V Saint-Quentinu je poplavljen predmestje Saint-Jean, mnogo hiš se je sesulo. V Lieuvinu stoji voda meter visoko na glavnih cestah.

Zürich, 26. januarija. Konferenca švicarske delavske zaveze je sklenila smatrati

1. dan maja za delavski praznik in delovati na deseturno normalno delavno dobo.

Greenock, 26. januarija. Mnogo štrajkujočih železniških delavcev se je včeraj zbralo, ker so čuli, da so prišli na njih mesto drugi ter šli okolu polnoči k osrednjemu štrajku ter napali pisarno. Policija je prihitela in še-le po došli močni pomoči se je posrečilo policiji razgnati množico. Več redarjev je ranjenih s kamenjem.

Piccoli-jevo esenco za želodec

priraja in razpošlja nje izdelovatelj lekarnar G. Piccoli v Ljubljani v zabojčkih po 12 in več steklenic. 1 steklenica 10 kr. (3)

Umrli so:

23. januarija. Ivan Arko, sprevednikov sin, 6 let, Cesta na južno železnico 1, ošpee in davica.

24. januarija. Gabrijela Legat, delavčeva hči, 2 leti, Streliške ulice 11, Hydrocephalus chronicus. — Alojzija Repič, vrtnarica, 71 let, Emonska cesta 19, kap.

V bolnišnici:

21. januarija. Franc Rozman, hlapec, 32 let, plućna jetika.

Tujci.

23. januarija.

Pri Medicis: Blau, Müller, trgovec; dr. Klang, Leopold Herzog, z Dunaja. — Müller iz Švice. — Kirschik, e. kr. živinozdravnik.

Pri Stonu: Didič, župan, iz Idrije. — Zechner, trgovec. Haada, Rosenberg in Vrbančič, iz Grada. — Bizjak iz Trnovega. — Rupp, inženir, iz Beljaka. — Steigle; Richter, tovarnar, s soprogo; Klutz, z Dunaja.

Pri avstrijskem caru: Töger, tržec s kožami, iz Beljaka. — Kaplja iz Ljubljane.

Pri bavarskem dvoru: Falk, zasebnik, iz Kormina,

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokriče na 24 ur v noči
opazovanja		zrakomera v min. toplomera po Celziju			
24	7. u. zjut.	740.0	-18.4	brezv.	megla
	2. u. pop.	740.0	- 8.3	sl. szap.	oblačno
	9. u. zveč.	739.3	- 6.2	"	megla
25	7. u. zjut.	737.4	-10.0	sl. svzh.	jasno
	2. u. pop.	737.2	-2.4	"	"
	9. u. zveč.	740.8	-8.8	"	"

Srednja temperatura obeh dni -19.8°, in -7.1°, oziroma za -9.0 in -5.3° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

26. januarija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	91	gl	45	kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ „ 16% „	91	„	50	„
5% avstr. zlata renta, davka prosta	108	„	75	„
Papirna renta, davka prosta	102	„	65	„
Akcijske avstr.-ogerske banke	997	„	—	„
Kreditne akcije	307	„	75	„
London	114	„	25	„
Srebro	—	„	—	„
Francoski napoleond.	9	„	06	„
Cesarski cekini	5	„	41	„
Nemške marke	56	„	15	„

Obrabljene pismene marke kupuje vsak čas G. Zechmayer, Nürnberg.

Obrazci zastoj.

(5)

Kovertes firmo

Katoliška Tiskarna

po naročilu

po nizkeji ceni.

Sargove glicerinovne specijalitete.

Odkar sta izumila glicerinovne specijalitete F. A. Sarg in Karol Sarg, rabi jih Njeno Veličastvo cesarica in drugi udje cesarske naše rodovine, kakor tudi mnoge tuje knežje rodbine. Te specijalitete priporočajo: prof. baron Liefzig, prof. pl. Hebra, pl. Zeissl, cesarski svētnik pl. Scherzer itd. itd., dvorna zobozdravnika Thomas na Dunaji in Meister v Gothi itd.

Glicerino milo, pravo, neponarejeno v papirji 60 kr., v škatljici 65 kr., v desčicah po 3 koške vkupe 90 kr., v škatljici po 3 koške 60 kr.

Medeno glicerino milo v zavitku po 3 koške 60 „

Tekoče glicerino milo v steklenici 65 „

(Najboljše sredstvo za razkave noge in nečisto polt.)

Glicerino ustna krema v steklenici 50 „

Glikoblastol (sredstvo za lepe lase in odstranjenje lišajev itd.) v steklenici gl. 1.—

Toaletno karbol-glicerino milo v zavitku po 3 koške 1.20

KALODONT, glicerino zobna krema po —.35

(Izvrstno sredstvo za lepe svitile zobe.)

F. A. Sargov sin & comp., e. in kr. zalagatelj na Dunaji.

Dobiva se v vseh lekarnah in parfumerijah. (15)